

The background is a historical cadastral map of Daleszyce, showing land parcels, roads, and buildings. The map is color-coded with various shades of green, yellow, and brown. The word 'DALESZYCE' is printed in large, bold, black letters across the middle of the map. Other labels include 'Dworzysko', 'Wytostwo', 'Dobedzica', 'Pod Barbara', and 'Marzyszków'. Numerous parcel numbers and alphanumeric codes (e.g., D67, E35, D81, E30) are scattered throughout the map.

Dariusz Kalina

Materiały do dziejów miasta i gminy Daleszyce

CZ. 8

Wieś Marzysz

Daleszyce 2023

Wydawca:
Urząd Miasta i Gminy w Daleszycach
26-021 Daleszyce, pl. Staszica 9
NIP: 657-18-95-708
gmina@daleszyce.pl

Redakcja: Piotr Ferens

Projekt okładki: Adam Malicki

Opracowanie graficzne, skład i druk:
Studio Reklamy ADfactory Konrad Kraska
25-369 Kielce, ul. Żeromskiego 13
NIP: 657-292-77-29
adfactory.reklama@gmail.com

ISBN: 978-83-969562-0-0

© Wszystkie prawa zastrzeżone – Dariusz Kalina; Urząd Miasta i Gminy w Daleszycach.

Z przyjemnością oddajemy w ręce Państwa „Materiały do dziejów miasta i gminy Daleszyce”. To znaczący materiał historyczny dotyczący naszej Małej Ojczyzny. Na kartach 18 publikacji autor przywraca odległą historię wielu miejscowości z którymi spojrzenie na dzisiejszą gminę, w XXI wieku, staje się prawdziwe i pełne. Wiele ciekawych informacji będzie zapewne dla czytelnika zaskakujących. Zachęcam do lektury i rozwijania wyobraźni historycznej o tym, skąd nasze korzenie, o ziemi, na której się urodziliśmy, którą zamieszkujemy, o miejscach, gdzie pracujemy i wypoczywamy, a które to miejsca przed wiekami zamieszkiwali nasi przodkowie! Życząc miłej lektury, wierzę, że w wielu czytelnikach odezwie się pasja historyka.

Dariusz Mironiński

Pieczęć okrągła (30 mm.) wyobraża na tarczy wagę. W otoku napis bardzo uszkodzony DALESECE.....
Pieczęć wyciśnięta na dokumencie z 1789 r. (Pieczęcie miast dawnej Polski, Wiktor Wittyg, Kraków-Warszawa 1905)

DALESZYCE

Lau

D82

E35

Brodek

E31

Polednica

Dworzysko

Sadzanówka

Za kociatem

E30

D81

D81

P2

Pod Barbarą

D20

Wytostwo

D37a

E12

Mieszaków

D35

D38

D19

D20

D19

D18

D28

D39

D28

D29

O202

MARZYSZ

Wieś jest jedną z najstarszych osad na terenie gminy Daleszyc. Przyjmuje się, że powstała we wczesnym średniowieczu¹.

Porównując obecną sytuację osadniczą z *Mapą Galicji Zachodniej* (1804) możemy stwierdzić, że obecnie wieś zachowała dawną lokalizację w samych widłach rzek, a także podobny układ przestrzenny zabudowy podporządkowany ulicy. W miejscu niewielkiej młynarskiej osady nad Czarną Nidą kilka zagród zostało opisanych jako Marzysz Młyny. Wiodła do niej droga *publica strata* z Kielc przez Zagórze, Mójczę, Suków, Radomice, Marzysz w kierunku Pierzchnicy, gdzie łączyła się z drogą krakowską idącą z Daleszyc.

Dobra klasztoru wąchockiego na terenie parafii Lisów, za: S. Niwiński, *Fundacja i dzieje...*

Obecnie na terenie wsi znajdują się części wsi noszące nazwy: Działki, Kaczyn (dawna kuźnica żelaza), Kielków, Marzysz Drugi, Marzysz Pierwszy, Młyny, Szkoda (dawny folwark, siedziba majątku) oraz Znojów (dawna kuźnica żelaza).

Wieś wspomniana w dokumencie z 8 maja 1271 r., mocą którego Bolesław V Wstydlivy i jego matka Grzymisława przenieśli na prawo niemieckie wsie klasztoru wąchockiego, w tym Marzysz i Radomice. Nie jest znana przynależność do parafii w dobie średniowiecza. W XVI w. należała do parafii kościoła św. Andrzeja w Lisowie².

W połowie XII w. dużą rolę na terenie Małopolski odgrywał ród Świebodziów-Gryfitów. W tym czasie realizowała się fundacja klasztoru cysterskiego w Brzeźnicy (późniejszym Jędrzejowie) dokonana z inicjatywy Jana Gryfity, arcybiskupa gnieźnieńskiego. Posiadłości zakonu cystersów należące do ziemi krakowskiej niejako „oddzieliły” kasztelanię małopolską od wpływów Krakowa.

Podobnie rzecz się miała z terenami należącymi do klasztoru cysterskiego w Wąchocku (którego fundacji inspiratorem był biskup krakowski Gedeon), które to dobra położone na terenie parafii w Lisowie z wsią Radomice i Marzysz – rozdzielały one ziemię wiślicką od sandomierskiej. Dlatego też na baczniejszą uwagę zasługu-

1 SGKP, t. 6, s. 161.

2 E. Wiśniowski, *Rozwój parafii w prepozyturze wiślickiej w średniowieczu. Studium geograficzno-historyczne*, Warszawa 1965, s. 137.

je fakt funkcjonowania w okolicy Lisowa klucza wsi należących do cystersów z Wąchocka. Była to osada Marzysz, dawny Oran, Oxan vel Oppan, nadana klasztorowi wąchockiemu przez rycerza Mirogniewa, syna Michała.

Książę sandomierski Bolesław Wstydlivy, który posiadał w tej okolicy własne dobra, zamierzał w 1271 r. na obszarze Radomic lokować klasztorną osadę targową urządzoną wedle prawa Środy Śląskiej³. Pragnąc wesprzeć klasztor cystersów w Wąchocku, po zniszczeniach dokonanych we wsiach klasztornych Radomice i Marzysz przez najazd tatarski, uwolnił je od ciężarów książęcych. Zezwalał przy tym na połączenie praw targowych nadanych wsi Radomice również na osadę Belów leżącą w jej sąsiedztwie, a także prawa do pożytków, lasów, łąk, pszczelników i żerzeni znajdujących się na obszarze tych wsi.

Z jakichś nieznanych nam bliżej powodów, do realizacji lokacji miasta w dobrach cysterskich w okolicy Lisowa nie doszło i już w 1275 roku wiadomym było, iż nadzieje związane z rozkwitem handlu w tym miejscu zawiodły zupełnie. Teren obejmujący Marzysz, Radomice i Wolę Łabędzką (może z dworem dzisiejszej wsi Bieleckie Młyny, gdzie według Archeologicznego Zdjęcia Polski stwierdzono istnienie śladów rezydencji średniowiecznej w postaci gródka stożkowatego) pozostał własnością klasztorną na kolejne stulecia, zachowując swój wiejski, rolniczy charakter⁴.

Wydaje się, że nadanie to miało związek z wiedzą o istnieniu w tym rejonie złóż metali, w tym żelaza.

Początki górnictwa w Kieleckiem giną w pomroce dziejowej. Pierwsze źródłowe świadectwa o nim mamy dopiero z XV i XVI w.⁵, *...ale geneza jego musi sięgać głęboko wstecz. Warto się nad nią bliżej zastanowić, bowiem istnieje ciekawy dokument z połowy XIII wieku, który rzuca snop światła na rolę, jaką odegrał (a przynajmniej mógł odegrać) klasztor wąchocki przy zapoczątkowaniu przemysłu górniczego w tamtych stronach. Jest to przywilej Wstydliwego z r. 1249⁶. Z działalności przemysłowej obecnie pozostały ślady po dawnych kuźnicach i kopalniach i rudy żelaznej w pobliżu Marzysza i Radomic⁷.*

W czasach Jana Długosza (w poł. XV w.) było tu 5 łańów kmiecych, sołectwo założone na 2 łańach, młyn i karczma. Wymienieni we wsi zostali zagrodnicy, nie było folwarku. Z faktu istnienia dziedzicznego sołectwa wynika, że wieś Marzysz (i Radomice) była lokowana na prawie niemieckim.

Nie wiemy, gdzie dokładnie znajdowały się należące do niego grunty. Niewykluczone, że sołectwo marzyskie to dawna osada Kaczyn, na co wskazuje pośrednio istnienie młyna klasztorowego (wymienionego w 1540 r.). Jest to teren leżący w północnej części

3 KDM t. 2, 130, nr 477, s. 130.

4 D. Kalina, *Dziedzictwo kulturowe na terenie Chmielnik*, Chmielnik 2016, s. 50.

5 H. Łabęcki, *Górnictwo w Polsce...*, t. 1, s. 292.

6 S. Niwiński, *Fundacja i dzieje...* ss. 114-115.

7 *Plody kopalne ziem polskich napisali Józef Grzybowski i Stanisław Weigner*, Encyklopedia Polska, t. 1, Kraków 1912, ss. 141-142.

wsii, w miejscu zwanym *Pod Rudą*, w rejonie przysiółka Kaczyn-Zdrój (obecnie jest tu rozproszona zabudowa mieszkalna oraz kościelny ośrodek wypoczynkowy)⁸.

Z danych kościelnych wiadomo, że w 1529 r. klasztor pobierał dziesięcinę z Radomic i Marzysza z ról kmiecych wysokości 5 grzywien a także czynsz w gotowym pieniądzu⁹.

W spisie poborowym powiatu checińskiego z 1540 r. odnotowano spadek dochodów wsi, co wskazuje, że osadnictwo napotkało na jakieś przeszkody. We wsi było tylko 2 kmieci na łanach, 3 na półłanach dający 6 groszy czynszu, pszczelniki młyn na Czarnej¹⁰. Podobnie w spisie z 1573 r. – podatek gruntowy pobierany był już tylko z półtora łana, z 1 łanu sołectwa i z 1 zagrody¹¹.

Bardzo słabo udokumentowany jest okres XVII-XVIII w. w dziejach wsi. Nowsze dane pochodzą z pierwszej ćwierci XIX stulecia. Są one w bezpośrednim związku z reorganizacją podziału kościelnego na terenie Małopolski dokonaną w 1818 r. W ówczesnej sytuacji politycznej papież wyraził zgodę na uposażanie nowo utworzonych diecezji: sandomierskiej i podlaskiej kosztem kasacji 47 klasztorów. W konsekwencji w latach następnych 1818-1819 rząd Królestwa Polskiego przeprowadził likwidację klasztorów z przejściem ich majątków. W liczbie przeznaczonych do supremacji dóbr poklasztornych znalazł się również i klasztor norbertanek w Wąchocku, właściciel wsi Wola Łabędzka, Marzysz i Radomice. W ten sposób stały się tzw. dobrami suprymowanymi. W pierwszym okresie były one wydzierżawione osobom prywatnym¹².

Z połowy XIX w. pochodzi opis budowli znajdujących się we wsi (podobnie jak i w Radomicach i Woli Łabędzkiej)¹³. Mieszkańcy zostali oczynszowani, a wieś i jej grunty urządzone na nowo w latach 1845-1866¹⁴.

8 *Ioannis Długosz, Liber beneficiorum diocensis Cracoviensis*, t. 1-3, [w:] Opera omnia. Cura A. Przeździecki, Cracoviae 1863-1864: t. 3, s. 411.

9 *Księga dochodów beneficjów diecezji krakowskiej z roku 1529 (tzw. Liber retaxationum)*, wyd. Z. Leszczyńska-Skrętowa, Wrocław 1968, s. 458.

10 *Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym*, t. 14, *Małopolska*, opr. A. Pawiński, [w:] Źródła Dziejowe, t. 15, Warszawa 1886, s. 588.

11 *Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym...*, s. 371.

12 AP w Radomiu, ZDP, *Mapa wsi Radomice, Łabędziów i Marzysz w sposób geometrycznie ekonomicznie zdziałana* (1822), sygn. 58/44/0/31/91a; AP w Radomiu, ZDP, *Dobra Suprymowane Marzysz* (1854), sygn. 58/44/0/31/87; AP w Radomiu, ZDP, *Dzierżawy dóbr suprymowanych Marzysz* (1838-1845), sygn. 58/44/0/30.9/3625.

13 AP w Radomiu, ZDP, *Ubezpieczenia wsi rządowej Marzysz pow. kielecki* (1846-1866), sygn. 58/44/0/30.10/8196.

14 AP w Radomiu, ZDP, *Oczynszowania dóbr suprymowanych Marzysz* (1845-1865), sygn. 58/44/0/30.10/8195.

KACZYN

Osada położona opodal rzeki Belnianki, nad niewielkim stawem, przy lokalnej drodze do Znojowa, na terytorium powiatu wiślickiego, parafii pierchnickiej. W 1674 r. (w powiecie wiślickim, parafii pierchnickiej) istniała *minera ferri* zwana *Kaczyca* zamieszkała przez 16 osób¹⁵. Zapewne był to dzisiejszy Kaczyn, wykupiony w końcu XVII w. przez dziedziców dóbr Maleszowa – rodzinę Krasieńskich.

Spadkobiercy Stanisława Krasieńskiego, ostatniego z rodu, odsprzedali Kaczyn dziedzicom Szczecna w latach 70. XVIII w. W roku 1838 założono w tym miejscu (może nie pierwszą) kuźnicę żelaza. Następnie około 1880 r. działała tu fryszerka, stanowiąca własność Wojciecha Nowosielskiego¹⁶.

W 1879 r. z majątku Szczecno „wysparowano” majątek złożony z dawnych osad przemysłowych Kaczyn oraz Borków i odtąd traktowane były jako osobne dobro ziemskie¹⁷.

Po zakupie dawnych dóbr szczecińskich w 1899 r. przez Stanisława Skarbińskiego, rozpoczął się proces naprawczy dotyczący dawnych dóbr ziemskich, jak i zakładu Huta Wojciechów w Szczecnie. W tym celu powołał do życia Kieleckie Towarzystwo Asekuracyjne WYROBÓW ŻELAZNYCH, które przejęło wszystkie sprawy związane uporządkowaniem spraw ekonomicznych majątku ziemskiego. W tym czasie sprzedano tartaki w Borkowie oraz w osadzie Huta Wojciechów obywatelowi Kielc Jakubowi Spiro¹⁸.

W *Księdze adresowej przemysłu fabrycznego w Królestwie Polskiem na rok 1904* czytamy, że fabryka „Borków” Kieleckiego Towarzystwa Akcyjnego fabryki *beczek i tartaku parowego* miała kapitał 800 Rs z, a obrotu rocznego 2500 tys. Rs. Zarządzana była przez dyrektora Władysława Garbińskiego i kierownika Hermana Lewi. Zatrudniała 90-100 pracowników. Zastosowano w niej maszynę parową o mocy 100 koni parowych¹⁹.

W roku 1920 w niepodległej Polsce na mocy ustawy o parcelacji niektórych majątków postanowiono rozpocząć porządkowanie spraw gruntów należących do dawnego majątku Kaczyn-Borków²⁰. Niedługo potem pojawił się w Borkowie Ajzyk Szterenzys, rzutki przemysłowiec z Częstochowy. Wykupił on tartak w Borkowie,

15 *Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym...*, ss. 56a-57a

16 SGKP, t. 3, s. 657.

17 AP w Kielcach, Sąd Okręgowy w Kielcach, *Odryś pomiarów dóbr Kaczyn i Borków wysparowanych z dóbr Szczecno powiatu kieleckiego* (1879), sygn. 21/145/0/-/8178.

18 *Księga adresowa Królestwa Polskiego na rok 1904*, R. 5, Warszawa 1905, s. 39.

19 L. Jeziorański, P. Drzewiecki, *Księga adresowa przemysłu fabrycznego w Królestwie Polskiem na rok 1904*, Warszawa 1904, poz. 2449, s. 294.

20 AP w Kielcach, Okręgowy Urząd Ziemi w Kielcach, *Sprawa przeniesienia prawa własności pozostałej reszty majątków Kaczyn i Borków miejscowość Borków, pow. kielecki i Kaczyn, pow. kielecki* (1920-1921), sygn. 21/105/0/10/4793

tworząc miejscowy zakład drzewny produkujący beczki, a w niedługim czasie uruchomił podobny w Kaczynie (w beczkach sprzedawano wówczas wapno i cement)²¹. W swych zakładach zatrudniał sporo ludzi, wśród których podobnie jak w innych, pojawiły się wpływy związków zawodowych oraz ślady komunizmu. Ciekawym śladem jest sprawa mieszkańca Borkowa Antoniego Burasa, który starał się w latach 1928-1929 doprowadzić do strajku na terenie jego zakładu, w filii w Kaczynie²². Ajzyk Szterenzys swoje przedsiębiorstwa prowadził do wybuchu wojny w 1939 r.²³ Po wkroczeniu Niemców został zatrzymany i zamordowany, a zakład przejął jego pracownik po 1940 r.

Jeszcze w 1930 r. zbudowano w Kaczynie drewnianą kaplicę pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej z przeznaczeniem dla uczniów Gimnazjum Kieleckiego im. św. Stanisława Kostki w Kielcach. Przy niej wzniesiono także dom wypoczynkowy dla uczniów tegoż gimnazjum. W 1949 r. dom ten przejęły władze państwa, przebudowując go na ośrodek wypoczynkowy, kaplica zaś dalej funkcjonowała. Obecnie kompleks budynków oddano Kościołowi, ośrodek wypoczynkowy pełni rolę ośrodka rekolekcyjnego. Nową parafię erygował w 1991 r. biskup Stanisław Szymecki.

ZNOJÓW

Niegdyś była tu kuźnica wodna na bezimiennym dopływie Pierzchnianki, z którego zachował się narys stawu z groblą i zniszczonym upustem oraz pozostałości żuźla żelaznego²⁴. W czasach późniejszych była to osada młynarska należąca do dóbr Maleszowa, powstała zapewne z połowie XIX w., wyodrębniona ze wsi Marzysz leżącej w parafii Lisów.

Z roku 1850 pochodzi dokładny opis wsi znajdujący się w pozycji pt. *Opisanie atynency i Znojów z gruntami i łąkami*

1. Chałupa, w której na teraz mieszka Młynarczyk, jest z drzewa na węgiel zbudowana, pod słomą i gontami, ma komin murowany na wierzch wyprowadzony, 1 okno, 1 drzwi, około 18 łokci długości a 9 szerokości, znajduje się w stanie bardzo nadniszczonym.

21 *Księga Adresowa Polski (wraz z w. m. Gdańskiem) dla handlu, przemysłu, rzemiosł i rolnictwa; Annuaire de la Pologne (y compris la V.L. de Dantzig)*, Warszawa 1930, s. 304. W Kaczynie podobną fabryczkę z tartakiem posiadał w 1930 r. niejaki W. Curyłło.

22 Archiwum Państwowe w Kielcach, Sąd Okręgowy w Kielcach, Buras Antoni – zam. Borków gm Szczecno. *Podburzanie robotników do porzucenia pracy (1928-1929)*, sygn. 21/146/0/-/7759.

23 AP w Kielcach, Sąd Okręgowy w Kielcach, *Ajzyk Szterenzys, młyn parowy w Borkowie (1934–1950)*, sygn. 21/146/0/-/8516; AP w Kielcach, Sąd Okręgowy w Kielcach, *Szterenzys Ajzyk - Częstochowa, przedsiębiorstwo drzewnego przemysłu, wyrób beczek, tartak parowy w dobrach Kaczyn- Borków (1950)*, sygn. 21/146/0/-/8038.

24 E. Krygier, *Katalog Zabytków Budownictwa...*, s. 38.

2. Chałupa, w której mieszka Gajowy, jest z drzewa na węgiel zbudowana, słomą poszyta, z kominem stagowym, ma 1 okno, 2 drzwi, około 20 łokci długości a 9 szerokości, znajduje się w stanie zdezelowanym, do chałupy powyższej należą:
 - a) Stodoły z Oborami łącznie i nierozdzielnie pod jednym słomianym poszyciem, którego trochę brakuje, postawione z drzewa w węgiel, mające 1 drzwi i 3 wrót, około 50 łokci długie a 9 szerokie, w stanie dobrym,
 - b) Plewnia z drzewa w węgiel postawiona, częścią słomą a częścią deskami pokryta, z 1 drzwiami, około 5 łokci w każdej ścianie obszerna, w stanie dość dobrym
 - c) Stodoła inna jest także z drzewa na węgiel postawiona, słomą a częścią i deskami pokryta, z jednymi wrotami, około 18 łokci długa a 9 szeroka, w stanie nadniszczonym.
3. Chałupa Komornicza z drzewa w węgiel postawiona, słomą poszyta, z dwójgim drzwi i jednym oknem, mająca komin murowany na wierzch wyprowadzony, około 20 łokci długości a 9 szerokości, znajduje się w stanie dobrym.
4. Chałupa podobnie z Komornicza z drzewa na węgiel wystawiona, słomą poszyta, z kominem stagowym, ma jedno okno, jedno drzwi, około 16 łokci długości a 8 szerokości, znajduje się w stanie złym.
5. Młyn jest to budynek z drzewa na węgiel postawiony a gontami pobity, z dwoma kominami murowanymi na wierzch wyprowadzonymi, ma 5 okien, dwoje wrót i jedną furtkę, tudzież jedno drzwi, będzie około 40 łokci długi a 12 szeroki, jest w stanie dobrym, jedynie dach miejscami zgniły, wewnątrz naczynia do mlenia i kamienie dwa dobre, koło wodne drewniane, koło pałacze, łożdź i pogrodki, wszystko także drewniane w stanie dobrym. Dzierżawcą tego młyna jest Izrael Rechtman, opłacając czynsz dworowi, w tyle młyna stoją:
 - a) Obory i Szopa nierozdzielnie z drzewa w węgiel postawione, słomą poszyte, z dwójgim drzwi i jednymi wrotami, około 30 łokci długie a 12 szerokie, co do drzewa w stanie dość dobrym, tylko poszycie już nadniszczone,
 - b) Stodoła podobnie z drzewa na węgiel postawiona, słomą poszyta, z dwójgim wrót, około 24 łokcie długa a 9 szeroka, w stanie dobrym.
6. Za stodołą niżej pod Nem 5 lit b opisaną znajduje się Łąka dotykająca granicy od Dóbr Szczecna, grobli stawowej w części, przechodzi przez rzeczkę i od zachodu dotyka pola, około 2 morgi rozległa, krzakami mianowicie środkiem porośnięta. Staw Znojewski około 2 morgi rozległy, mocno zarośnięty i ma być zarybiony.
7. Na zachodniej stronie opisanych wyżej budynków Znojowa są położone grunta tejże wsi, jest to jeden kawał pola do młynarza i gajowego należący, z małymi łączkami, gdzie położenie niskie, to jest od strony stawu i między budynkami, drożynami poprzecinany, żadnej osobnej miejscowej nazwy niemający, dotyka na wschód stawu, budynków i łączki pod Nem 6 opisanej, na południe i zachód lasu, a na północ granicy od Dóbr Szczecna, około 45 morgów rozległe, w glebie zupełnie piaskowatej.

8. Łąka Nowy Staw zwana, dotyka z jednej strony lasów Tarnoskalskich, z drugiej granicy od Dóbr Szczecna, a od południa łąk włościan Komoreckich, krzakami miejscem porośnięta, około 4 morgi rozległa.
9. Kawałeczek łączki przy drodze z Krzelczyc do Znojowa wiodącej, lasu Komoreckiego z trzech stron i pomienionej wyżej drożyny od południa dotykający, około 1/20 morgi rozległy.

Niniejsza niewielka książeczka powstała z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy Daleszyce Dariusza Meresińskiego i Rady Miejskiej w Daleszycach. Jest jedną z 18 niewielkich pozycji prezentujących pierwsze kroki w dziele stworzenia pełniejszej opowieści o dziedzictwie narodowym na terenie miejscowości wchodzących w skład gminy Daleszyce.

 Dariusz Kalina
www.dariuszkalina.net

Dariusz Kalina, historyk, publicysta, badacz i popularyzator dziedzictwa narodowego z terenu dawnego województwa sandomierskiego. W latach 2001-2013 pracownik Regionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Kielcach na stanowisku specjalista ds. kwerend źródłowych, a ostatnio pełnił obowiązki dyrektora Oddziału Terenowego Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Kielcach. Od wielu lat jest inspiratorem i organizatorem konferencji i o charakterze kulturalnym, naukowym i popularno-naukowym dotyczących budownictwa rezydencjonalno-obronnego, zmagają związanych z urbanistyką oraz roziedleniem rycerstwa. Oto niektóre publikacje, w których znajdziemy jego artykuły: *Późnośredniowieczne zamki królewskie na terenie dawnego województwa sandomierskiego*, red. L. Kajzer, Kielce 2005; *Dzieje Chęcin, Chęciny* 2007, *Fundacje kancлера Krzysztofa Szydłowskiego*, red. W. Iwańczak, D. Kalina, R. Kubicki, M. Wardzyński, Lisów 2012; *Busko i jego Zdrój* red. D. Kalina, W. Legawiec, Busko 2014; *Na włoszczowskich grodach historii. Materiały z sesji naukowych odbytych w Gruszczyńcu, Ludyni, Olesznie, Włoszczowie poświęconych dziejom powiatu włoszczowskiego*, red. D. Kalina, Kielce-Włoszczowa 2012; *Parafia Krasocin na przestrzeni dziejów* red. D. Kalina, A. Malicki, Krasocin 2016; *Dziedzictwo kulturowe na terenie Gminy Chmielnik, Chmielnik* 2016; *Busko-Zdrój, Dzieje miasta w XIX-XX w., Budko-Zdrój* 2017; *Gmina Rytwiany. Dziedzictwo kulturowe, Rytwiany* 2017; *Miasto i Gmina Wiślica, Wiślica* 2018; *Z dziejów Włoszczowy i okolic*, red. I. Boratyn, M. Staniaszek, Włoszczowa 2020; *Parafia pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Tumlinie, Włoszczowa* 2021.

